

Předmluva

Léčení, lékařství, léčitelství, léky, lékaři – to vše propojeno s latinským slovem *medicina* – je neoddělitelnou a výraznou součástí dějin celého lidstva. Už na jeskynních malbách nalézáme znázornění některých léčebných a léčitelských zásahů a od prvopočátků písma se pak setkáváme i s texty s medicínskou tematikou. Velmi známé jsou například staroegyptské papyry, staroindické, čínské a jiné orientální spisy a samozřejmě poklad evropských civilizací – literatura řeckořímské antiky zahrnující také lékařsky motivovanou tvorbu. Všechny starobylé památky odborného písemnictví tvoří však pouhý fragment toho, co ve skutečnosti bylo sepsáno a hlavně také v praxi provozováno. Zkratka – *medicina* v celém svém rozsahu a ve všech aspektech představovala vždy velmi významnou součást civilizačního vývoje.

Rozvíjející a upevňující se tradice pokračuje ve středověku – v dlouhém tisíciletém a složitém období, kdy se postupně rozšiřuje znalost písma, zakládají se školy a kláštery se svými špitálními útulky i s jakousi medicínskou praxí, vznikají a rostou města. Vrcholným produktem těchto mnohotvárných procesů je univerzita s jednou ze čtyř fakult – fakultou lékařskou. Odborné písemnictví se rozmáhá a proniká do rozmanitých literárních žánrů. Tato různorodost se projevuje i v právě vydané knize lékařských a lékařství blízkých sentencí a výrazů.

Předkládaný svazek má charakter slovníku či určitého typu encyklopedie. Obliba tohoto druhu literatury, jenž je velmi dobře použitelný i funkční, neustále stoupá. Podobné sbírky byly u nás vydány jako kompendia tzv. „okřídlených slov“, antických citátů, právnických výrazů, teologických formulací aj., ale slovníková příručka výrazů, frází a veršů z nepřeborné oblasti medicíny opatřená původními překlady dosud sestavena nebyla. V tom je také jeden z hlavních přínosů této užitečné publikace. Vznikala řadu let: nejprve byla myšlenka a nápad, pak následovalo období hledačství, zkoumání materiálů, ověřování postupů a posléze se zformoval i kolektiv spoluautorů. Získávání a třídění pramenů bylo podstatnou a časově náročnou složkou práce.

Autoři dlouho stáli před otázkou, jaký definitivní klíč zvolit pro výběr výrazů a citátů. Nakonec převládl názor využít široké, mnohostranné pole, které leckdy souvisí s medicínou zcela těsně, jindy naopak pouze okrajově, a materiál čerpat z oblastí příbuzných i vzdálenějších. Přistoupilo se k praktickému abecednímu uspořádání, které má více předností. Především je zcela přehledné a neutrální, neposkytuje žádnému citátu výhody či nadřazenost. Hesla sice nejsou seskupena věcně podle typu nebo druhu, alfabetské řazení však značně ulehčuje čtenáři práci s vyhledáváním.

A tak se také stalo, že se zde vedle sebe vyskytuje množství pestrých témat, zasazených do kontextů s velkým záběrem – od přísné anatomie po rozevláté básnictví, jimiž se může uživatel bohatě inspirovat. Kniha zaplňuje

Předmluva

v naší knižní produkci určitou mezeru, dosud nevyužitou. Chce být praktickou příručkou, vhodnou k použití při nejrůznějších příležitostech, jejíž snahou je zároveň podněcovat k vyšší vzdělanosti a duchovnímu růstu.

Na závěr se obrátím k osvědčenému latinskému heslu a přeji tomuto dílu, jeho autorům i čtenářům:

Quod bonum, faustum, felix fortunatumque sit!

V Praze 1. prosince 2008

Prof. PhDr. Milada Říhová, CSc.,
přednostka Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků
1. LF UK Praha

- 1 **Ab abusu ad usum non valet consequentia.**
Zneužití věci nevylučuje (právo na) užívání věci.
Řím. právníká zásada. Obměna → A48; srov. → C181, U100. Je možné aplikovat např. na omamné látky.
- 2 **abactio partus**
(úmyslné) vyhnání, vypuzení plodu (z matčina těla)
Srov. → A29, A30, I287, P28, P31.
- 3 **ab aetate prima**
od nejútlejšího dětství
SUETONIUS, DE VITA CAESARUM, AUGUSTUS 84,1 aj.
Syn. → A480.
- 4 **abalienatio mentis**
pomatenost, nepřičetnost
- 5 **Abbati, medico patronoque intima pande!**
Kněz, lékař, advokát: jen těm svěř své důvěrné věci.
WALTHER 132; ibid. 34355
Srov. → C201, C374, M201, V122 aj.
- 6 **Abdomen non gignit subtilem sensum.**
Břich není líní citů vznešených.
WALTHER 34358
Srov. → C272 aj.
- 7 **abdominis voluptates**
slasti, rozkoše břicha, tj. požitkářství, labužnictví
CICERO, IN PISONEM 66

- 141 **Ad officium medici pertinet, ut tuto, ut celeriter, ut iucunde curet.**
 Povinností lékaře je, aby léčil bezpečně, rychle a příjemně.
 podle: CELSUS, DE MEDICINA 3,4; VOX LATINA 41, s. 68
 Modifikace Celsovy citace med. zásady, kterou deklaroval řec. lékař Asklepiadés, působící v Římě v 1. stol. př. Kr. Znamé jsou zkrácené varianty → C121, T170; srov. → F171, S470.
- 142 **a dolore discedere**
 zanechat žalu, přestat se trápit
 SENECA ML., EPISTULAE MORALES 78,18
- 143 **ad omnes casus**
 pro všechny případy, ať se stane cokoli
 CAESAR, DE BELLO GALLICO 4,31,2 aj.
- 144 **ad opiniones vivere**
 žít podle představ
 podle: SENECA ML., EPISTULAE MORALES 16,7
 Příroda vyžaduje málo, představy člověka jsou naopak náročné. Opak → A135.
- 145 **Adoptare minor maiorem non potest.**
 Mladší si nemůže osvojit staršího.
 Právníká zásada.
- 146 **adoptio**
 přijetí za vlastního, osvojení cizího dítěte nebo cizí osoby
 Právníký výraz.
- 147 **Ad paenitendum properat, cito qui iudicat.**
 Brzy má litovat, kdo rychle soudí rád.
 PUBLILIUS SYRUS, SENTENTIAE A 32
Dvakrát měř, jednou řež.
- 148 **ad patres**
 k otcům, k předkům
odejít ad patres, tj. zemřít
- 149 **ad personam**
 pro (určitou) osobu; pro vlastní osobu, pro sebe
- 150 **Ad philosophiam ergo confugiendum est.**
 Je tedy třeba uchýlit se k filozofii.
 SENECA ML., EPISTULAE MORALES 14,11
 Jen filozofie uchrání člověka před různými životními nástrahami. Srov. → P174 aj.

- 186 **Iniuriarum remedium est oblivio.**
Lék na křivdy je jeden: zapomenutí.
PUBLILIUS SYRUS, SENTENTIAE I 21; SENECA ML., EPISTULAE MORALES 94,28;
WALTHER 12430; *ibid.* 37580
Pozdější obměna → S226; *srov.* → F87, M179.
- 187 **in lecto collocare**
uložit do postele
podle: TERENTIUS, EUNUCHUS 593
- 188 **in limine**
na prahu, tj. už na začátku
VERGILIUS, AENEIS 11,423 aj.
- 189 **in loco**
na místě, přímo zde
Srov. → níže, H76, L122, L123, L124, L126.
- 190 **in loco calido/fervido/frigido** (zkr.: *in loc. cal./ferv./frig.*)
na teplém/horkém/chladném místě (v lednici)
Recepturní výraz.
uchovávat léky in loco calido/fervido/frigido
- 191 **in margine**
na okraji, na okraj, mimochodem
poznámka in m.
- 192 **in medias res**
doprostřed věcí, rovnou k věci, přímo k jádru věci
HORATIUS, DE ARTE POETICA 148
Opak → *ab ovo*.
- 193 **in melius vertere**
obrátit k lepšímu, v lepší
podle: TIBULLUS (LYGDAMUS), ELEGIAE 3,4,95
Pod. *in melius mutari* měnit se k lepšímu. *Srov.* → D97; opak → I221.
- 194 **in memoriam**
na památku, na paměť, k uctění památky
vyznamenání in m.
- 195 **In morbis nihil est perniciosius quam immatura medicina.**
V nemoci není nic zhubnějšího než nečas podaný lék.
podle: SENECA ML., AD HELVIAM MATREM DE CONSOLATIONE 1,2
Srov. → I52, P310 aj.; pod. o jídle → I81.

387 **Morbo medicina haud fit, nisi cum iam est cognitus.**

Příliš brzo hledat lék, když neduh dosud není znám.

WALTHER 38322e

Srov. → M407 aj.

388 **Morbo quidem morbum addidisti tu alterum.**

Původní neduh rozhojnil jsi o další.

WALTHER 38323

Metaforicky o vršení, množení omylů či nezdarů. Srov. → M406.

nasadit/dát něčemu korunu

389 **Morborum ferax otium.**

Zahálka – semeniště nemocí.

WALTHER 38323a

Rozšířená verze → O228; srov. → I30 aj.

390 **Morborum in vitio facilis medicina recenti.**

Léčba obtížná není, když nedávno propukla nemoc.

podle: GRATTIUS, CYNETICA 359; WALTHER 15050a

Srov. → M379 aj.

391 **Morborum medicus omnium mors ultimus.**

Kdo provždy vyléčí vše nemocné, je smrt.

WALTHER 38323a1

Srov. → M465 aj.

392 **Morborum signa praecurrunt.**

Chorobám předcházejí jisté příznaky.

SENECA ML., DE IRA 3,10,2

393 **Morbos ebrietas nutrit, generat paralysim
atque ligat linguam, lumina lippa facit.**

Opilost neduhy živí a plodí nejistou chůzi,
rovněž svazuje jazyk a působí krhavý zrak.

WALTHER 15051

Srov. → E13, M362, M610, P29 aj.

394 **Morbos medicina haud vincit insanabiles.**

Neléčitelné nemoci ani věda nezdolá.

WALTHER 38323b

Srov. → H54, N118 aj.

395 **Morbos parit plures repletio quam fames.**

Přecpanost plodí více chorob nežli hlad.

WALTHER 38324

Srov. → A239, G46 aj.

- 584 **Nullius non vita spectat in diem usque crastinum.**
Život každého je upřen pouze ke dni příštímu.
WALTHER 39075a
- 585 **Nullo actore nullus iudex.**
Kde není žalobce, není soudce.
Právnícké přísloví. Srov. → U19.
- 586 **nullo horae momento**
ani na okamžik
PLINIUS ST., NATURALIS HISTORIA 7,172
- 587 **nullo modo**
žádným způsobem, nikterak
- 588 **Nullum animal ad vitam prodit sine metu mortis.**
Žádná živá bytost nepřichází na svět beze strachu ze smrti.
SENECA ML., EPISTULAE MORALES 121,18
Srov. → M526, O35 aj.
- 589 **Nullum corpus immortale est.**
Žádné tělo není nesmrtelné.
CICERO, DE NATURA DEORUM 3,12,29
Srov. → C430, N579 aj.
- 590 **Nullum est vitium sine patrocínio.**
Není špatnosti, která by neměla obhájce.
SENECA ML., EPISTULAE MORALES 116,2
Srov. pozdější parafrázi → V299.
- 591 **Nullum magnum ingenium sine mixtura dementiae fuit.**
Neexistuje veliký duch bez příměsi šílenství.
SENECA ML., DE TRANQUILLITATE ANIMI 17,10; WALTHER 19037a; ibid. 39078f
Tj. génius a blázen mají k sobě blízko; Seneca připisuje výrok Aristotelovi, myšlenka se však objevuje už u Platóna. Srov. → A503.
- 592 **Nullum saeculum magnis ingeniis clausum est.**
V každém pokolení se mohou zrodit géniové.
SENECA ML., EPISTULAE MORALES 102,22
- 593 **Nullum sine exitu iter est.**
Každá cesta má svůj konec.
SENECA ML., EPISTULAE MORALES 77,13
Srov. → N575.

Citovaní autoři a díla z období antiky

- AISCHYLOS (525/4–456/5 př. Kr.), řec.
dramatik, první z velkých tvůrců antické
tragédie → O70
- AISÓPOS (6. stol. př. Kr.), podle tradice řec.
skladatel bajek
– *Fabulae / Mythoi* (Bajky) → H56, S531
- AMBROSIUS, sv. (339/40–397), významný
lat. církevní spisovatel a teolog, biskup
v Miláně
– *De fide* (O víře) → U70
– *De Tobia* (O Tóbijášovi) → N614
- AMMIANUS MARCELLINUS (330–35–kol. 400),
řím. historik z doby pozdního císařství
– *Res gestae* (Dějiny) → A243, R147
- ANAXAGORÁS (500?–428 př. Kr.), řec.
přírodní filozof → D64
- Appendix Vergiliana* (Dodatek k Vergilioví)
(1. stol.), soubor básnických textů nejistého
autorství → V331
- APPIUS CLAUDIUS CAECUS (zemřel po 280
př. Kr.), řím. státník, průkopník řečnictví,
autor sbírky sentencí → F1
- APULEIUS (kol. 125–po 170), filozoficky
vzdělaný řím. rétor, učenec, prozaik
a básník
– *Apologia* (Obrana) → C172, I239, O26
– *Florida* (Květobraní) → D84
– *Metamorphoses* (Proměny) → D128, E43,
I182, M134, N251, P159, Q371, S62, S548
- ARCHIMÉDÉS (287–212 př. Kr.), řec.
matematik, fyzik, mechanik, velká osobnost
antické vědy → H43, N341
- ARISTOFANÉS (445?–po 388 př. Kr.), vrcholný
tvůrce antické komedie
– *Aves / Ornithes* (Ptáci) → N333
– *Nubes / Nefelai* (Oblaka) → B45
– *Vespae / Sfikes* (Vosy) → Q62
- ARISTOTELÉS (384–322 př. Kr.), řec. filozof,
jeden z největších světových myslitelů
a učenců → A571, D64, E351, H170, N591,
P306
- *De anima / Peri psýchés* (O duši)
→ N232, T1
– *De divinatione per somnia / Peri
tés kath' hypnon mantikés* (O věštění
prostřednictvím spánku) → N32
– *De generatione animalium / Peri zóon
geneseós* (O rozmnožování živočichů)
→ C306
– *Ethica Eudemia / Éthika Eudémeia* (Etika
Eudémova) → A365
– *Ethica Nicomachea / Éthika Níkomacheia*
(Etika Níkomachova) → A367, E339, M146,
N576
– *Historia animalium / Hai peri ta zóa
historiai* (Živočichopis) → A569, N54,
N56, P405
– *Physica / Ta fysika* (Přírodní filozofie)
→ M99
– *Política / Polítika* (Politika) → H123, S526
- PSEUDO-ARISTOTELÉS (nepravý Aristotelés)
– *Problemata / Problémata* (Problémy)
→ A503, N46, O41, P229
- ARNOBIUS IUNIOR / MLADŠÍ (Ml.) (zemřel po
455), lat. křesťanský autor, stoupenec tzv.
semipelagianismu, jednoho z heretických
teologických hnutí
– *Adversus nationes* (Proti pohanům)
→ Q351
– *Commentarii in Psalmos* (Komentáře
k Žalmům) → Q345
- ASKLÉPIADÉS z Prúsy (1. stol. př. Kr.), řec.
lékař a filozof, působící v Římě → A141,
C121, N365, T170
- AUGUSTINUS, Aurelius, sv. (354–430), vrcholná
postava lat. církevní literatury, největší
myslitel raného křesťanství, teolog a filozof
→ E90
– *Confessiones* (Vyznání) → M283, N116,
P116, T42
– *Contra Faustum Manichaeum* (Proti
manichejci Faustovi) → U60
– *De civitate Dei* (O Boží obci) → A262,
C179, M59, M355, S758, T107
– *De disciplina christiana* (O křesťanské
nauce) → M445
– *De duabus animabus* (O dvou duších)
→ A565

Citovaní autoři a díla z období po antice*

- ABAEARDUS, Petrus / ABÉLARD, Pierre (1079–1142), francouzský filozof a teolog, latinsky píšící básník, významná postava evropského středověku
– *Ad Astrolabium filium* (Synu Astrolábovi) → N293
- A(C)QUAVIVA, Claudius/Claudio (1543–1615), italský jezuita
– *Industriae ad curandos animae morbos* (Návody k léčení chorob duše), 1600 → F171
- ALBERTUS MAGNUS / ALBERT DER GROSSE / VELIKÝ, sv. (1206?–1280), německý dominikán, filozof a teolog, představitel vrcholné scholastiky, církevní otec
– *De anima* (O duši) → T1
- ALBICUS, Sigismundus / ALBÍK Z UNIČOVA, Zikmund (1358?–1427), český lékař, profesor medicíny na Karlově univerzitě, osobní lékař Václava IV. a Zikmunda Lucemburského
– *Practica* (soubor lekcí o nemocech) → E127
– *Regimen sanitatis seu Vetularius* (Návod na zdravou životosprávu neboli tzv. Vetularius) → E17
- Anonymus Neveleti* (2. pol. 12. stol.), středověká sbírka bajek neznámého autora, nazvaná podle vydavatele (Isaacus Neveletus, 17. stol.) → S15, S576
- ANSELMUS CANTUAR(I)ENSIS / ANSELM OF CANTERBURY / Z CANTERBURY, sv. (1033–1109), italský filozof a teolog, jeden ze zakladatelů scholastiky, arcibiskup v Canterbury, církevní učitel
– *Proslogion* (Oslovení) → C341, I268
- ARCHIPOETA (2. pol. 12. stol.), pseudonym nejlepšího autora vagantské poezie, srov. → *Carmina Burana*
- AUDOENUS, Io(h)annes / OWEN, John (kol. 1560–1622), velšský spisovatel, autor epigramů
– *Epigrammata* (Epigramy) → L22, P194, S354, U42
- AVERROES / IBN RUŠD (1126–1198), největší arabský filozof a přední středověký myslitel, lékař a právník → C306, N53
- BACON, Franciscus/Francis (1561–1626), anglický filozof a státník, zakladatel novodobého empirismu → M625, N568, P391, S169
– *De amicitia* (O přátelství), in: *Sermones fideles* (Důvěrné hovory), 1638 → L152
– *Essays* (Eseje), 1625 → M10, O186
– *Letters to my Lord of Essex* (Listy lordovi z Essexu), 1596 → O166
– *Meditationes sacrae* (Rozjímání), 1597 → N3
– *Novum organum* (Nové organon), 1620 → I259, N36, V107
– *The Advancement of Learning* (Pokrok vědy), 1605 → A361, D3
- BAGLIVI, Georgius/Giorgio (1668–1707), italský lékař, profesor anatomie na papežské univerzitě v Římě, hlasatel iatrofyzikální koncepce organismu → O223
– *De praxi medica* (O lékařské praxi), Roma, 1696 → O83, P238
- BARCLAIUS, Iohannes / BARCLAY, John (1582–1621), skotský satirik
– *Argenis*, 1621 → S426
- BARLAEUS, Casparus / BAERLE, C(K)aspar van (1584–1648), nizozemský teolog, básník, historik a lékař
– *Poemata* (Básně), 1645/46 → C337
- BAUHIN, Caspar(us) (1560–1624), anatom a botanik na univerzitě v Basileji
– *Gynaecia* (Ženské lékařství), Basel, 1586 → H14
- BEDA VENERABILIS / THE VENERABLE BEDE / BEDA CTIHODNÝ, sv. (673–735), přední literární osobnost raného středověku, anglický benediktinský mnich, všestranný

* Anonymní texty převzaté vesměs ze sbírky H. Walthera, popř. podobných prací jiných autorů nejsou součástí tohoto přehledu.

Rejstřík vybraných latinských slov

- abactio A2
abalienatio A4
abbas A5, S218
abditus M379, O77, V204
abdomen A6, A7
abdominalis V136
aberrare A483, N52
aberratio A9–11
abesse A36, A37, A222, E254,
N198, N354, O76, O101, P32,
S256, S388, S609, V276
abhorrere A351
abicere Q168
abigere C160, P28, P31
abire A577, C41, C200, C438,
L22, L150, O106, S472, T52,
U10, V67
abluere A24, S403
abolere D308, V265
abominari F66
abortus A29–32, R114
abscondere M14, N94, Q92
absens A35, M283, P274
absentia I79
absolvere D294, Q234
abstergere E211
abstinentia A43, E181, M611,
M614, P204, Q199
abstinere A8, A44, A64, A203,
N206, S186, S774, V59
absurde N277
absurdus A45, C340, R54
abundans S489
abundantia M357, N138, P73
abundare D31
abusus A1, A47–49, C181, O162,
P74, S385, S494, U100
abuti U130
abyssus A50
accedere C64, C326, C411, E331,
H38, H89, L58, N484, P369,
R73
accelerare A195, R28, S301
accendere E234
accessio N621
accidere A55, A56, A252, C379,
G42, M508, Q1, Q417
accipere A57–59, A94, A515,
D15, D187, D294, M515, N12,
N80, P295, Q143, Q338, S516,
S520, S521
accumbere S316
accurate A60–62
accusare C382, Q65, Q270, S273,
S475
accusator U19
acedia M371
acer A68–70, D292, E104, H68,
Q212, Q339, Q363, R139
acerbe L119, M404
acerbitas M352
acerbus A63, E330, M494, P272,
Q66
acescere S191
acetum E203
acies A66, B63, E104
acme S622
acquirere F25, N611
acriter E67, Q360
acta/actum A71, C154, C203,
E329, F227, L129
actio S208
activus P170, V200
actor C59, N585
actus A74, I80, U42
acumen R151
acus T87
acutus A575, D69, L140, L148,
M408, M537, N410, P80, S111,
S375, V204
adaugere A78, E193, M396
addere A83, A84, C413, D321,
L27, M388, M406, O111, Q108,
S395, S514, V159
addicere N582
addiscere A86, C325, Q390, S281
adducere A89, A90, E228, Z2
adesse I100, L3, N185, P202,
P256, Q161, V43
adhaerere P377, S68
adhaesivus E64
adhibere A214, A447, D80, E326,
H66, M45, M139, M196, M224,
M336, N118, N381, N437, O53,
O62, P164, P263, R116, S161,
S419, S778, T22, U8
adicere C238, L67, Q322, V187
adimere D122, D123, D259,
M585, M598, O52, Q187
adipisci O176, Q65, S92, S273,
S383, U105
adire C438, Q245
aditus M507
adiustatio A113
adiuvare A114–116, A560, F165,
I73, N215, Q60, Q219, R80
administratio N595
admirari N213, N278
admiratio A125
admiscere S131
admittere S324
admovere A235, M24, P115, S428
adnectere O142
adolescens A164, E104, F28,
I143, I144, Q27, Q97, Q98,
S314, S589
adolescentia A17, E104, F215,
I30, I132, L95, L140, P383, R16,
R55, S246, S276, S660, T152,
U86
adoptare A145
adoptio A146
adulter/adultera A165, A166
adultus P322, P340
advenire A176, M613, Q35, S333
adventus L30, S363
adversari A179
adversitas A181
adversus A180, A182, C344,
P382, R24–28, S433, S606, S660,
V22
advocare D258, Q124
advocatus A185, S534
aedes D76
aeger A44, A124, A187–202,
A209–214, A218–225, A242–245,
A286, A408, A412, A419, A490,
A494, A525, B60, C221, C233,
C348, C365, C400, C447, D21,
D72, D186, D261, D301, E55,
E79, E202, E215, E223, E228,
E331, F142, G9, G28, I81, I100,
I152, I325, L125, M62, M65,
M150, M154, M188, M196,
M233, M234, M271, M273,
M279, M287, M378, M383, N68,
N73, N187, N191, N198, N215,
N257, N268, N387, N400, N402,
N414, N460, N460, N492, N498,
N501, N566, N610, N613, N621,
N626, P22, P32, P140, P162,
P364, P407, Q6, Q221, Q228,
Q267, Q280, Q388, S2, S29,

Rejstřík vybraných českých slov

- absolvent I347
Adam U57
advokát A5, A185, E158
agonie I83
akt F227, M310
aktivita I129
aktivní N596, P170, V200
akutní D182, L140, M408, U83
alkohol E285, M362
alkoholický D54
aloe V351
anatomický B15, I27, N349, P19, T88
anatomie A386–389
anýz E59
apetit G45, T68
argument I35, U36
argumentace M643
asistovat V43
astma A328
ateista U24
atlet V13, V278
atrofie A549
aura A570
autorita A553, N582, P173, U161
- bába/babička F132, F133, O14, S212, S314
bádání O142
bádat I101
bajka Y1
balení E365
balvan N374, O121, V87
balzám A121
barva C149, N16
bát se A563, C418, E146, E293, F175, G36, I184, L63, L87, M14, M47, M306, M445, M564, M632, N76, N208, N338, N342, N343, N445, N480, N519, O67, P245, Q103, Q112, Q241, Q253, Q317, S462, S576, S666, S673, S679, T98, T150, U18, U48, U49
batole S290
bavit L54, Q360, V35
bázeň B6, D189, S510, T99
bázlivě N107
bázlivec P104
bdělost E169
bdělý C151, S557
bdění N356, P401, S545
- bdít A550, C21, C466, I23, P235, S345
bedlivý/bedlivě C400, Q188
bědný E245, N424, O231, P375
běh C464, O52, R9, V214
běs H73, I326
bezbolestný/bezbolestně S524, V4
bezbožnost P16
bezecný E371, F7, F112
bezděčný M304
bezdětnost B63, D37
bezdětný C230
bezedný C277
bezhlavý C206, C207
bezmezny A403, I166
bezmoc S250
bezmocný/bezmocně P311, S292, S668
beznaděj D79, S9, T115
beznadějný/beznadějně A586, D80
bezpečí C21, O156, Q148
bezpečný/bezpečně A141, A278, C82, C121, M241, S12, T27, T169, T170, V140
bezpráví I185, S732
bezstarostnost E327, F203, S199
bezstarostný V140
beztrestně I349, M205, S534, S535
beztrestnost M110, M204
bezúhonnost I267
bezúhonný I267
bezuzdný E29, L95
bezvadný M114
bezvědomí C151
bezvýznamný L63
běžec A221
běžet L154, Q38, Q411, S502
běžný E391, M195, P257, T28
bible L88
bída C190, H81, I38, L66, M116, M384, M401–403, N137, N154, O156
bídny/bídně A267, E151, E251, F57, I121, I153, M321, M446, M508, N363, P58, Q202, S531, T160, V337, V389
bílý A126, M627, N603
biologický M457
- blaho C157, S61, S63, S549
blahodárný N573
blahopřát A211
blána E145
blázen A359, I240, I242, N271, N313, N509, O37, S3, U68
bláznit N77, S220
bláznivý/bláznivě F32, Q147
bláznovství I235, I237, S3, T21
bláženost E115
blažený/blaženě A451, A452, B16–18, M22, B23, D112, D113, N125, Q148, Q305, R10, V239
bledost P3
bledý A534, C150, F78
blesk H75, M351, O182, Q35, R84
blížkost P34, S34
blízký H152, I142, M613, N271, P390, Q290, S35, S244, S258, S364, S371, S426
bližít se C189, H89, L150, P369, Q212, U134
bližní D152, N168, Q39
bloudit M271, P87, R119
blouznění D52, D54
bludný C105
bobtnat E55
bod I215, I229, L109, P402, P405, S397
bodání P66
bodat P406
boháč A132, A189, C400, D180, D186, D191, E252, E259, M70, M247, M422, O5, S86
bohatství A403, E134, M206, N392, N465, T135
bohatý D180, E103, P305, S86, V14
bohyně S615, S616
boj A41, C235, I282, N515, V201
bojovat C259, P44, P398, R116, V318
bol A93, C64, D140, D143, D242, D244, D258, E121, E192, E243, E289, E376, F89, F200, I71, I343, M3, M42, M44, M554, M636, N130, N142, N374, N397, N561, N635, O54, O65, P70, P168, R134, S584, S597, S657, S750
bolák S68